

мо привернути увагу українських суспільствознавців до деяких актуальних проблем сучасної філософсько-педагогічної антропології, що розглядаються в контексті теорії культури.

Список використаних джерел

1. Андреев И. Д. Проблемы логики и методологии познания / И. Д. Андреев. – М.: Наука, 1972. – 320 с.
2. Андрущенко В. Сучасна соціальна філософія / В. Андрущенко, М. Михальченко. – К.: Генеза, 1996. – 368 с.
3. Новиков А. М. Методология / А. М. Новиков, Д. А. Новиков. – М.: Синтез, 2007. – 668 с.
4. Рузавин Г. И. Методология научного познания / Г. И. Рузавин. – М.: Юнити-Дана, 2009. – 288 с.
5. Рузавин Г. И. Методы научного исследования / Г. И. Рузавин. – М.: Мысль, 1974. – 237 с.
6. Швырев В. С. Теоретическое и эмпирическое в научном познании / В. С. Швырев. – М.: Наука, 1978. – 382 с.
7. Юдин Э. Г. Методология науки. Системность. Деятельность / Э. Г. Юдин. – М.: Едиториал УРСС, 1997. – 450 с.
8. Яблонский А. И. Модели и методы исследования науки / А. И. Яблонский. – М.: Едиториал УРСС, 2001. – 400 с.

Кучеров Геннадій

к.іст.н., доцент кафедри історії, філософії та права

Кодісова Ангеліна

студентка 2 курсу факультету

агротехнологій і природокористування,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський, Україна

ПРИЗНАЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ

Філософія – одна з найдавніших галузей людського знання, духовної культури. Найбільш відомі філософські системи, що дійшли до нас, виникли близько 2,5 тис. років тому в країнах Стародавнього Сходу (Індія, Китай), але найвищого розвитку філософія досягла в Стародавній Греції. Саме поняття «філософія», що означає «любов до мудрості», вперше пояснив давньогрецький

мислитель і математик Піфагор, а назву особливої науки вперше вжив давньогрецький філософ Платон.

Щоб правильно розуміти навколишній світ, людина повинна володіти філософською культурою. Філософія як особлива форма культури відкриває кожній людині можливість організувати своє унікальне життя в гармонійному поєднанні з навколишнім світом. Філософія допомагає людині досягнути свої внутрішні можливості і міру їх реалізації в житті. Отже, між людиною і філософією існує як прямий, так і зворотній зв'язок, що означає, що філософія, як така, немислима без людини, а людина як особистість немислима без філософії.

У зв'язку із цим, зміст філософії можна звести до таких фундаментальних питань, в яких людина визначає свою справжню сутність у світі. Німецький філософ І. Кант сформулював ці питання наступним чином:

- Що я можу знати?
- Що я зобов'язаний робити?
- На що я можу сподіватися?
- Що таке людина? [1, с. 375].

Перше питання спрямоване на визначення джерел, можливостей і меж знання. Друге питання ставиться для визначення практичної реалізації знань. Третє питання прояснює цілі та розумні прагнення. У четвертому питанні підводиться загальний підсумок, визначається призначення і вищий сенс людського життя.

Отже, філософія відкриває людині все багатство її природної духовності і пов'язаного з нею способу життя. В результаті, пізнаючи свою духовність, людина знаходить внутрішню свободу. Філософія бере участь і в формуванні матеріальної культури, визначаючи характер і зміст справді людського буття, його родову сутність.

Освоюючи свій філософський потенціал, людина привчається формувати свій внутрішній духовний світ. Філософія закладає в душі людини особливий нормативний порядок, логічну послідовність і обґрунтованість, стрункність і цілеспрямованість думок до вищих премудростей життя. Філософія формує духовну куль-

туру на найвищому рівні розумової діяльності – на рівні вічних і загальних мудростей, без яких неможливе справжнє людське життя.

Крім того, людина відчуває духовну потребу в тому, щоб мати цілісне уявлення про світ; вона не може погодитися чекати задоволення цієї потреби доти, доки майбутня наука дасть достатній матеріал для цієї мети; їй необхідно також отримати відповіді і на питання, які виходять за межі науки і не можуть бути нею навіть осмислені. Разом із тим, людина не здатна заглушити в собі ці питання, зробити вигляд, що вони не існують, практично їх ігнорувати. Для людини як розумної істоти важливішим за будь-яку спеціальну наукову теорію є розв'язання питань про те, що ж таке наш світ у цілому, яка його основа, чи має він який-небудь сенс і розумну мету, чи мають яку-небудь ціну наше життя і наші діяння, яка природа добра і зла тощо. Загалом, людина запитує і не може не запитати не тільки про «як», але й про «що», «чому» і «навіщо». На ці останні питання у науки немає відповіді, точніше, вона їх і не ставить, і не може вирішити. Наука дає переважно відповідь на питання – як? Розв'язання їх лежить у галузі філософського мислення.

Існує думка, що філософія вивчає надто загальні питання, достатньо абстраговані від щоденного життя і практики. Проте це не зовсім так, бо добре відомо, що узагальнюючі теорії, якщо розглядати їх у більш широкому контексті і віддаленій перспективі, нерідко виявляються набагато практичнішими за численні конкретні ідеї, які стосуються вузьких галузей знання. Звичайно, не можна сказати, що філософія неодмінно і безпосередньо впливає на прийняття політичних, соціальних та інших рішень, хоча і це зовсім виключати не слід. Але очевидно, що, формуючи світогляд людей, вона тим самим значною мірою зумовлює їх поведінку, а також їх підходи у процесі вироблення такого роду рішень.

Філософія вступає у безпосередній контакт із практичною діяльністю людини. Прикладна значущість філософії впливає з того фундаментального факту, що думка може безпосередньо впливати на дію: або спонукати людину до дії, або, навпаки, гальмувати, зупиняти дію, відвертати від неї. При цьому метою

практичної філософії є спонукання людей за допомогою думки до правильних, добрих дій і відвертання від помилкових, поганих дій. Кажучи точніше, практична філософія – це філософія, що має за мету впливати на людей силою думки за допомогою слова, переконання – у процесі живого спілкування (консультації-бесіди, співбесіди, дискусії, аналіз конкретної ситуації). Практичний філософ (подібно до практичного психолога, психоаналітика, лікаря, священика, юриста) організовує службу консультування, співбесіди, сповіді. Його завдання – консультування і співбесіда із основних питань життя, розвитку, любові, творчості, здоров'я.

Ступінь розвитку людини визначається рівнем її культури, засвоєнням нею досвіду історії й умінням застосовувати отримані знання для вирішення суспільно значущих проблем. Філософія сприяє розвитку людини. Її інтереси звернені до всього різноманіття світового досвіду. Філософія допомагає особі долати межі її знання через постановку нових проблем. Вона діє критично, але ця критика позитивна, бо філософське пізнання має соціальну спрямованість. Незважаючи на гранично абстрактний характер, філософія найтіснішим чином пов'язана із нагальними завданнями, цілями, ідеалами як всього суспільства, так і окремих його представників. Саме із нагальних життєвих потреб беруть початок найбільш важливі, найбільш глибокі питання філософії. Її навіть найабстрактніші поняття врешті-решт виявляються лише засобами для розв'язання нагальних проблем суспільства і людини у всій складності, суперечності і глибині їх стосунків.

Протягом усієї своєї історії філософія відображала загальні уявлення про дійсність, соціальну реальність, про місце і призначення людини у світі, про пізнавальну та перетворювальну діяльність, про свободу, красу, добро, зло, щастя людини. Саме через філософію людина усвідомила свою причетність до всього, що робиться в світі, зрозуміла свою відповідальність не тільки за власну діяльність, а й за долю свого народу і всього людства. Інакше кажучи, філософія вчить людину універсальному підходу до світу.

У системі гуманітарних дисциплін, що викладаються у вищій школі, філософія завжди посідала особливе місце. Зокрема,

вивчення філософії покликане сприяти розвитку у студентів здібностей до самостійного мислення, вміння аналітично сприймати факти і події сучасного життя, що, власне, має стати, поряд з отриманням історичної та актуальної інформації, а також професійних знань, найважливішим підсумком навчання у вищому навчальному закладі. Майбутні фахівці повинні бути готові використовувати отримані знання в майбутній професійній і суспільно-політичній діяльності, правильно оцінювати події, що відбуваються в суспільстві і відповідно до цього робити свій політичний і громадянський вибір. Все це передбачає вироблення навичок і вміння застосовувати філософію як методологічну основу для вирішення різноманітних пізнавальних, дослідницьких і практичних завдань, з якими вони зустрінуться в своєму житті.

Від гуманітарної освіти багато в чому залежать творчі здібності кожної людини. Філософія допомагає стати не тільки «вузким» спеціалістом у своїй галузі, але й людиною, яка вміє думати і діяти самостійно. Тому вивчення філософії – це не просто заучування істин чи визначень і навіть не оволодіння поняттєвим апаратом, а входження у світ загальнолюдських цінностей, прилучення до вічних проблем людського існування. Одне із завдань, які розв'язуються на цьому шляху, – навчитися бачити проблему, ясно і чітко її усвідомлювати і характеризувати. Засвоєння філософської спадщини людства допомагає навчитися незалежно розмірковувати, мати власну, а не запозичену думку. Це не означає, що можна судити про все з суб'єктивного погляду, будучи некомпетентним у проблемі. Самокритичність і сумнів у власних знаннях завжди потрібні людині. Це уберігає її від зарозумілості, робить схильною до діалогу, дозволяє їй з пошаною сприймати інший погляд та іншу позицію. Уся історія філософії є живим діалогом великих особистостей, завдяки чому вивчення її стає школою критичного мислення.

На завершення відзначимо, що основне призначення філософії полягає у тому, щоб навчити людину бути людиною. У філософії (на відміну від релігії) не існує готових, вічно істинних знань. Філософські знання є результатом особливого духовного стану людини, – результатом його самостійного філософствування.

Список використаних джерел

1. Волинка Г.І. Вступ до філософії. Історико-філософська пропедевтика / Г.І. Волинка, В.І. Гусев, І.В. Огородник, Ю.О. Федів. – Київ: Вища школа, 1999. – 624 с.

Луговська Ірина

викладач кафедри іноземних мов,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський, Україна

МІСЦЕ ТЕРМІНІВ-СИНОНІМІВ У НОМІНАЦІЇ ВЕТЕРИНАРНО-МЕДИЧНИХ ПОНЯТЬ

Сучасна медична термінологія – одна з найбільш об'ємних та складних систем термінів як у понятійному, так і в змістовому відношеннях. Медичний лексикон, включаючи терміни й інших наук, що вживаються у медицині (біології, хімії, фізики, мікробіології, радіології, генетики та ін.) складає декілька сот тисяч слів та словосполучень. До їх числа входять багаточисленні синоніми, які складають у деяких областях медицини, включаючи і ветеринарну, 25–40% термінологічного фонду.

Ідеальний термін має бути однозначним і не мати синонімів. Але позбутися цілком неоднозначності в термінології неможливо, особливо це стосується медичної термінології, яка досягла найбільшого ступеня інтернаціоналізації у порівнянні з термінологією інших галузей завдяки впливу двох класичних мов світу – давньогрецької і латинської.

На думку вчених, взаємодія грецької та латинської мов сприяла їх активній участі у творенні медичної термінології. Медичні найменування, яких не вистачало в латинській мові, запозичувались з грецької і зазнавали латинізації. Часто автентичні латинські слова дублювалися латинізованими грецькими запозиченнями. І сьогодні одна з найбільш характерних властивостей медичної термінології, що зумовлено її двомовною греко-латинською основою, полягає в наявності значної кількості дублетних терміноелементів греко-латинського походження [2]. Наприклад: